

ВІТАЙТЕ ДЕЛЕГАТИ НА РОБІТНИЧО-ФАРМЕРСЬКІ З'ІЗДИ!

PROVINCIAL LIBRARY

The Provincial Library City

ПРОЛЕТАРИ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

UKRAINIAN LABOR NEWS

Адреса:
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man., Canada.

Виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу. — Published three times a week: on Tuesday, Thursday and Saturday.

Адреса:
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man., Canada.

РІК VII.

Ч. 11.

СУБОТА, 24. СІЧНЯ 1925.

WINNIPEG, MAN.

SATURDAY, JANUARY 24th, 1925.

No. 11.

VOL. VII.

РАКОВСЬКИЙ ПРО ВИЗНАННЯ АМЕРИКОЮ РАДЯНСЬКОГО СОЮЗА.

Радянський амбасадор до Англії каже, що Заучені Держави визнають С.Р.С.Р. протягом цього року.

МОСКВА, 18. січня. — Радянський представник в Лондоні Християн Раковський, який знаходиться тепер в Москві, є того переконання, що Заучені Держави визнають виводів радянське правительство. Раковський промовляв на учасницькому конгресі в Москві. Він сказав, що Японія визнає невдоволення радянської влади (Вже визнала. — Прим. редакції.), а визнаючи Заучені Держави наступити протягом цього року. Говорячи про фантастичні донесення американської і британської капіталістичної преси, що Радянський Союз змодифікує свою політику так, аби вона була до вподоби президенту Куліджові, Раковський заявив, що С.Р.С.Р. ніколи не згодиться стати колонією міжнародних капіталістів, як Німеччина. МОСКВА, 20. січня. — Доносять, що між Латвією і Радянським Союзом мають розпочатися виведові переговори в справі заключення торговельного договору. (Політичний договір між обома країнами був заключений чотири роки тому назад).

ІТАЛІЙСЬКИЙ ПАРЛЯМЕНТ УХВАЛИВ НОВИЙ ВИБОРЧИЙ ЗАКОН.

Прем'єр фашистського правительства каже, що загальні вибори в Італії не будуть скоро розписані.

РИМ, 19. січня. — Після ухвалення нового виборчого закону, проведеного фашистським правительством, італійський парламент зівстав відпочинку. Виборчий закон піде тепер до сенату, де опозиція збирає свої сили проти нього. В Римі спекулюють над тим, чи Муссоліні скличе скорі парламент, чи буде чекати, аж поки не відбудеться процес в зв'язку з убійством Маттеотті, в якому є замішані Муссоліні та його помічники. Фашистський диктатор повторяє, що не буде розписувати загальних виборів ще за багато місяців. ЛОНДОН, 22. січня. — Депеші з Танг'єру доносять, що три еспанські військові кораблі і вісім аеропланів бомбардують з Гібральтарського проливу позиції мароканських повстанців.

ТРИ НОТИ РАДЯНСЬКОГО УРЯДУ ДО СЕКРЕТАРІАТУ ЛІГИ НАЦІЙ.

ЖЕНЕВА, Швейцарія, 17. січня. — Секретаріат Ліги Націй одержав вчора від Ю. Чічеріна, радянського міністра закордонних справ, три ноти. В першій ноті Чічерін повідомляє, що Радянський Союз не приступить до т. зв. міжнародного трибуналу, створеного за старанням Ліги Націй. В другій ноті Чічерін каже, що радянське правительство не вислє своїх представників на митову конференцію. В третій ноті радянський міністер закордонних справ заявляє, що радянське правительство годиться вислати своїх представників на конференцію в справі навігації на ріках та озерах. МОСКВА. — Під теперішню пору є встановлений залізнодорожний зв'язок з Латвією, Естонією, Фінляндією, Польщею, Литвою, Персією і Туреччиною.

МДІВАНІ ПРО ВИГЛЯДИ ТОРГОВЛІ МІЖ ФРАНЦІЄЮ І С.Р.С.Р.

ПАРИЖ, 2. січня. — Агенція "Ест Ерон" друкує розмову з торговельним представником Радянського Союзу у Франції Мдівані, який між іншим сказав: "Франція може бути надзвичайно корисна для Радянського Союзу. Вона не може бути більше грошевим ринком для С.Р.С.Р., але французькі купці та промисловці мусять дати Радянському Союзові кредити на експлуатацію сировини. "Радянський Союз може дати Франції лен, нафту, лісові матеріали і михи. Зі своєї сторони С.Р.С.Р. закупавлений у хемічних продуктах та машинах. "Радянський Союз пропонує скласти в 1925 р. угоду на загальну суму 100 мільонів карбованців". МОСКВА, 19. січня. — Французький кабінет рішив запросити радянське правительство до участі в мистецькій виставі, що має відбутися в Парижі.

БЕРЛІНСЬКІ КОМУНІСТИ ОБХОДЯТЬ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ ЛЕНІНА.

Комуністична демонстрація була звернена проти новосформованого кабінету Лютера і пляну Доса.

БЕРЛІН, 19. січня. — Двадцять-п'ять тисяч комуністів в Берліні обходили вчора святочно річницю смерті провідника російської революції Ніколая Леніна. Комуністи устроїли похід вулицями міста, в якому несено написи, п'яноюю новосформований кабінет Лютера і пляну Доса. Один з комуністичних промовців сказав в своїй промові між іншим оце: "Пролетарської революції не можна осягнути в парламенті. Лише на трупі капіталістичної системи зможемо ми збудувати вічний пам'ятник Ленінові і Лібкнехтові". БЕРЛІН, 17. січня. — Комуністична Партія Німеччини мобілізує свої сили до боротьби проти монархістичного правительства Лютера. В комуністичному органі "Роте Фане" появилася маніфест, в якому Комуністична Партія закликає робітників до масових демонстрацій для заперотестування проти "правительства Доса". Партія закликає робітників до боротьби з монархістичним правительством, від вислауду котрої буде залежати доля німецького робітництва. БЕРЛІН, 23. січня. — Нове німецьке правительство дра. Лютера дістало вчора в парламенті вотум довіря за його програмову декларацію. 246 послів голосувало за правительство, а 160 проти.

ЕСКІМОСИ З ОСТРОВА ВРАНГЛЯ ПРІДУТЬ ДО ЗЛУЧ. ДЕРЖАВ.

ХАРБІН, Маньчжурія, 20. січня. — Одинайцять Ескімосів, уродженців Аляски, включно з двома жінками і п'ятьма дітьми, виїхали вчора до Дар'єну, щоб відвідати звітним кораблем до Сіт'я для репатріації. Вони провели були рік на острові Врангль, звідки виврали їх радянський корабель "Красний Октябрь" ("Червоний Жовтень") в серпні минулого року. Одна дитина померла у Владивостоці, а друга на сибірсько-маньчжурському кордоні, коли Ескімоси чекали на дозвіл перейти кордон. Ескімос сказав американському консулеві, що вони були наняті канадською компанією для полювання лисів. Вони виїхали з Коцебу, в Алясці, в серпні 1923 року під командування капітана Велса. Рік пізніше радянський корабель "Красний Октябрь" забрав їх з острова Врангль і привіз до Владивостоку, пливучи близько берега Аляски. Ескімоси кажуть, що радянська експедиція сконфіскувала руди і шкіри, які знайшли на острові. Капітан Велс помер у Владивостоці.

УПОРЯДКУВАННЯ МОГИЛИ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА В КАНЕВІ.

КИЇВ, 22. грудня. — Київська Губуполітосвіта взяла на себе напару хати на могилі Т. Шевченка, організацію і обслуговування хати-читальні, організацію при хати-читальні музею ім. Т. Шевченка та загальну охорону й догляд над могилою. Хата-читальня буде мати українську мистецьку літературу, по соціально-економічним питанням, по історії України, періодичні видання і т. п. Музей буде містити твори Т. Шевченка, його малюнки, знімки з його життя, знімки його портретів і т. п. Губвиконком потвердив свої попередні заходи про організацію заповідника навкруги могили Шевченка на просторі до 2,000 десятин. Губземуправління доручено перевести аналізу і скласти плян меліоративних робіт на могилі Шевченка.

НІМЦІ СПЛАЧУЮТЬ ВІДШКОДУВАННЯ.

ПАРИЖ, 21. січня. — Сеймор Паркер Гілберт, генеральний агент для репарацийних виплат, предложив вчора репарацийній комісії звіт про результати пляну Доса до цього часу. В своєму звіті Гілберт між іншим каже, що від часу введення в життя пляну Доса, Німеччина переплатила альянтам яких 20 мільонів золотих марок. ВІДЕНЬ, 2. січня. — Число арештованих в Румунії досягає 430 чоловіка. Як повідомляють офіційально, 230 арештованих віддано судові, а решту звільнено і вони мають бути депортовані.

ЯПОНІЯ ВИЗНАЛА РАДЯНСЬКІ РЕСПУБЛІКИ.

МОСКВА, 21. січня. — В китайській столиці Пекіні підписано минулої ночі договір між Японією і Радянським Союзом в справі відновлення дипломатичних зносин між обома державами. Таке оповіщення видала "Роста", урядова радянська новинарська агенція.

РУТЕНБЕРГ ОСВОБОДЖЕНІЙ НА ПОРУКІ.

ВАШІНГТОН, 19. січня. — Суддя найвищого суду Заучених Держав Луїс Брандес рішив звільнити Чар'са Рутенберга з в'язниці за зложенням бейлу в сумі \$7,500. Як лише всі технічні справи будуть поладжені, Рутенберг зстане негайно освобожджений.

АРЕШТУВАННЯ РАДІЧА ВІЗНАНЕ НЕЗАКОННИМ.

БІЛГОРОД, Югославія, 22. грудня. — Найвищий суд в Загребі (в Хорватії) рішив, що арештування Стефана Радіча, провідника хорватської селянської партії, та інших опозиційних провідників було незаконне. Арештовані діячі, на підставі рішення суду, мають бути негайно освобожджені.

ДІТИ В ДРОМГЕЛЕР НЕ САЛЮТУЮТЬ ПРАПОРОВІ.

ПАРИЖ, 17. січня. — Крім радянських амбасадорів до Франції і Англії, Леоніда Красіна і Християна Раковського, в конференції радянських представників за кордоном, що відбудеться в Москві, візьме також участь Н. Крестінський, радянський амбасадор до Німеччини. ДІТИ В ДРОМГЕЛЕР НЕ САЛЮТУЮТЬ ПРАПОРОВІ. ЛОНДОН, 22. січня. — Кореспондент "Дейлі Гералд" в Глезго доносить, що шкільні діти в Дромгелер, в Канаді, відмовляються салютувати прапорам.

АЛІЯНТИ ДАДУТЬ ВІДПОВІДЬ НІМЕЧЧИНІ.

ПАРИЖ, 22. січня. — Аліянти рішили дати відповідь на недавню німецьку ноту, в якій Німеччина протестувала проти продовжування окупації Кольонської зони. Відповідь буде подавати блишчі деталі мимого порушення Німеччиною Версальського договору, однак буде написана в лагідному тоні, як попередня нота.

КЕЛГАРИ, АЛТА, 21. СІЧНЯ.

Лава присяглих в тутешньому кримінальному суді признала вчора Майка Сисмовича, фармерського робітника, винним в убійстві фармера Недаса Фредериксона з Ганин, внаслідок чого суддя засудив його на досертну в'язницю.

ЗАКОН ПРО ІНДУСТРІАЛЬНІ СПОРИ В КАНАДІ НЕКОНСТИТУЦІЙНИЙ.

Судова комісія Тайної Ради в Лондоні видала постанову, що "Леміе Ект" нарушує горожанські права.

ЛОНДОН, 21. січня. — Судова комісія Тайної Ради ("The Privy Council") видала вчора рішення, яким визнає канадський закон про індустріальні спори ("The Lemieux Act") неконституційним. Судова комісія каже, що закон про індустріальні спори нарушує горожанські права, які є виключно під юрисдикцією провінцій. Суть закону про індустріальні спори заключається в тому, що робітники заняті в публичних підприємствах не можуть вийти на страйк, ані їхні працьодавці не можуть їх зловкачувати, поки справа не піде перед раду помирени, яка має видати своє рішення. З визнанням закону про індустріальні спори неконституційним, робітники в публичних підприємствах в Канаді зможуть тепер виходити на страйк без попереднього жадання назначити раду помирени, а працьодавці зможуть локавтувати робітників. На підставі рішення судової комісії Тайної Ради виходить, що закон про регулювання індустріальних спорів в Канаді мала би ухвалювати кожна провінція з'окрема.

ПОГАНІ ХАРЧІ І ПРИМІЩЕННЯ ДЛЯ БЕЗРОБІТНИХ У ВІННІПЕГУ.

Делегати до Трейдс енд Лейбор Кавнсил п'янують міську раду за те, як вона "допомагає" безробітним.

На мітингу Трейдс енд Лейбор Кавнсил у Вінніпегу минулого вівторка вечером підношено закиди проти метод, яких уживає міська рада при оказуванні помічі безробітним. Делегати, які познайоменні зі справою, висловлювали велике невдоволення з того, як безробітних харчують і приміщують. Працюючі при різанню дров на міській ярді, поробивши тяжко чотири години, дістають три 10-центові перекуски на день і найгірше яке лиш може бути приміщення до спання. При виділюванні ложки для безробітних зовсім не береться в рахунок, для якого числа осіб ця ложка призначена. Приміром, не раз дається для яких 300 осіб стільки ложки, що вона ледви вистарчала би для 200 осіб. Приміщення до спання крайню несанітарне і може привести до захворювання тих, що там ночують. По закінченню дискусії рішення назначити комітет, який має інтерв'ювати в міській раді в справі поліпшення положення безробітних.

РЕВІЗІЇ В ОРГАНІЗАЦІЯХ ВЕТЕРАНІВ.

Тайна поліція у Вінніпегу перевела несподівано ревізії в приміщеннях ветеранських організацій і сконфіскувала в них велику кількість алкоголических напиктів. Приміщеннями, в котрих переведено ревізії, є "Грейт Вор Ветеранс Асошіейшен" під ч. 430 Мейн стріт і "Імпіріал Ветеранс ін Канада" під ч. 700 Мейн стріт. В цій другій організації знайдено горючих напиктів на суму \$1,200. Урядники згаданих організацій будуть покликані до міського поліційного суду за переступлення закона про тверезість. У ВІННІПЕГУ ЗАРЕГІСТРОВАНО 3,024 БЕЗРОБІТНИХ. Вінніпегський комітет допомоги безробітним повідомляє, що у Вінніпегу є зареєстрованих тепер 3,024 безробітних, з котрих 1,423 є нежонатими. З цих останніх для 992 знайдено працю, або здержано ім допомогу, а 413 шукають роботи.

АЛЬБАНІЯ ОГОЛОШЕНА РЕСПУБЛІКОЮ

РИМ, 22. січня. — Наспівші тут депеші кажуть, що альбанське національне зібрання в Тірані проголосило Альбанію республікою. Проклямування республіки не означає, що скидається якусь королівську особу з альбанського трону, так як той трон є опорожнений вже від якогось часу. БІЛГОРОД, Югославія, 25. грудня. — З'ясовано, що правительство Югославії брало найактивнішу участь, щоб не допустити радянського представника до Альбанії. Югославський кабінет звернувся до англійського правительства і просив його вилунити на альбанське правительство, аби воно не допустило радянського представника.

"UKRAINIAN LABOR NEWS"

Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.

Subscription per year \$4.00 Telephone: J 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"

газета для робочого людю — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Видаве Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня місяться в Укр. Роб. Домі, на роуї вулиць Пчірчард і Макгрегор, у Вінніпегу, Ман. М. Попович, секретар.

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man. Canada.

ВІТАЙТЕ, ДЕЛЕГАТИ І ДЕЛЕГАТКИ!

З'їзд Товариства Український Робітничо-Фармерський Дім розпочинається ще за пару днів, але більшість делегатів вже прибули, якщо не всі. Прибули зі всіх далеких кінців Канади представники робітничих і фармерських організацій, представники працюючого українського населення, щоб порадитися над своїми недостатками, над справами своїх організацій, над своїми насущними потребами, щоб зробити підсумок минулої роботи і визначити шлях майбутньої творчої праці.

Шестий раз вони з'їжджаються за останніх шість літ. Шестий раз привітає їх в своїх стінах величава сая Українського Робітничого Дому у Вінніпегу. Далекий схід стріється тут з далеким заходом, індустріальний робітник з рільничим.

Пригадається перший з'їзд — навіть не з'їзд, але загальні річні збори членства Товариства Укр. Роб. Дім в 1920 році. З'їхали делегати і питають один одного звідки й кого представляє, яке товариство, якого вояко напрямку, яку роботу робить. Навіть Екзекутивний Комітет питає за делегатами, відшукує їх, записує, а про деяких дізнається вже в тягу нарад. А наради-ж ті? Шукання спільного шляху, а найшовши його, спотикання по його грядках, тернах, колючках.

Не те тепер. Тепер кожний делегат знає куди він приїхав і чого. Приїхав від одної з частин того, що становить цілість. Приїхав з готовими думками, планами, які він внесе в загальну будову... Може вони, ці думки і плани, представляють собою сирівець — це не важко. Будівничий обтисне, примірує кожну неглину, додає до неї цементу і тільки тоді кладе на своє місце. Так кожну думку, пропозицію і план обшліфує наш колективний будівничий — з'їзд, примірить до другого, третього, десятого плану і покладе його в основу дальшого організаційно-освітнього життя організації.

Кожний минулий з'їзд додавав до організаційної будови нову цеглину. Так творилася Жіноча Секція, діточі школи, організація молоді, розвиток драматичних, співацьких і музичних гуртків, освітніх курсів, Робітничого Запозичувального Товариства.

Тепер на тему дня прийшло фармерське питання. Порушувало воно було вже на минулому з'їзді, обговорювало його на провінційних з'їздах і нинішній з'їзд повинен з'ясувати його в виразні рами. Це питання на нинішньому з'їзді буде одним з найголовніших. І обговорювати його будуть не самі робітники для фармерів, але робітники й фармери спільно.

Так, крок за кроком, повільно, але стало вперед. Вперед без уніти тяжким шляхом до кращого майбутнього. А на шляху тім розвіювати темноту, невідомість, забитість, серед яких злилися собі кудяки гни, в образі людей і скалять свої гнілі зуби.

Пти цим шляхом, поборювати, перемагати всі перешкоди, нести світло знання, свідомості, єдність в працюючій масі і вести їх з собою, освітлюючи їм шлях і одночасно затримувати свою організаційну єдність — ось завдання Товариства У. Р.-Ф. Дім. Єдність! Це головна підвалина всієї праці, це запорука її успіху! Єдність робітників і фармерів, їх міцна і нерозривна злука у всіх галузях діяння.

А підвалини під таку злуку кладуть спільні робітничо-фармерські з'їзди. На долю нинішнього з'їзду припадає ця підвалину покласти. Від спільної праці робітників і фармерів, тісно залучених в Товаристві Український Робітничо-Фармерський Дім, залежить вся дальша праця для добра українських працюючих мас в Канаді.

Не хочемо хвалитися, але фактом є, що наша організація є не тільки однією дійсною організацією серед української колонії в Канаді, але й своєю чесною працею вона далеко-далеко випередила інші угруповання Українців. І цей небувалый успіх заключається виключно в тому, що робітничо-фармерські маси працюють в свідомості, єдності й розумінню свого завдання. Минули вже часи, коли вовки в овечій шкурі держали в своїх лапах працюючі маси. Яркий промінь-клясової свідомості відкривачі українським робітникам й фармерам і вони власними силами почали творчу працю, яка з кожним роком все краще розвивається і дає бажані плоди. Працюючі українські маси Канади доказали, що вони можуть предрасно обійтися без тих "народних крикунів", які заперечували всіх, що без них неможливо ніяка робота. Досвід доказав, що не робітництво й фармерство клонить голови перед тими закукученими крикунами, а крикуни, хоч зі злобою, таки з призначенням клонить коліс зарозумілі голови перед робітниками.

За шість років свого існування — Товариство Український Робітничо-Фармерський Дім йшло прямою дорогою, не збачуючи ні на мить з неї. Не помогли ніякі виступи ворогів працюючих, що всіма найгіднішими способами старалися запламити нашу працю і зупинити її. Всі ці гідкі старання ворогів виходили на шкоду їм самим. Вони змінювали майже кожного року, оббрихували, нападали, кричали і самі все нічого і нічого не падали.

В цей час, коли в величавій залі У.Р.Д. у Вінніпегу зібрані представники і представниці українського робітництва й фармерства цілої Канади — працюючі маси Канади, Злучених Держав, Радянської і Західної України знають про це і радіють цим. Радіють тому, що кожний наш з'їзд, це удар тяжкого молота в творчій-великій праці самих працюючих. Не словами, а ділами вивіряється ця праця!

Товариші! делегати і товаришки делегатки! Широ вітаємо Вас в центральній робітничій святині і бажемо найкращих успіхів Вашій творчій праці в нарадах шестого з'їзду Товариства Український Робітничо-Фармерський Дім. — Ви привезли з собою думки широких працюючих мас і всі ці думки створюють новий крок вперед.

За нами шість років праці. Шість років невтомно-чесної праці, на якій — немає ані одної плями. А перед нами нові роки, які ще виступають працюючі українські маси. З гордіми-ясними чолами вперед!

Шестий з'їзд, це шестий удар тяжким молотом в нашій творчій квалітурній праці!

МОСКВА СЬОГОДНЯ.

(Від нашого власного кореспондента.)

I.

Перший раз довелось мені бачити Москву весною 1920-го року. Військовий ешалон, котрим я їхав з Нижина на Казань, над Волгою, задержався на одній з московських станцій доволі довго. Не дивлячись на військовий режим, я тайком пішов до міста. Мені конче хотілось купити блок-нот до рисования, фарби, олівця, а так же оглянути світової слави Третьяковську галерею образів.

Довго, довго блукав я вулицями, доки добився до галерії і оглянув її. Та ще довше прийшлося мені блукати, шукаючи олівця, фарби і блок-нота. Ніде ані одного магазину, ані одного склепу, де можна було би купити потрібні для мене річі. У величезних витринах лавутиння порохами припало. Ніде нічого купити не можна. Торговлі тоді ще не було. Це була епоха так званого воєнного комунізму.

На вулицях також було доволі пусто, неначе в яким-небудь повітовім містечку в не торговий день. З трудом вдалось мені знайти маленький блок-нот, олівець і декілька акварелів. Купив також два печені пироги з чорної житньої муки з якоюсь підмішкою, спечені на якийсь машинний олівець.

Ось так виглядала Москва чотири роки тому назад. На перший погляд видавалось, що це місто, котре вимірає зовсім. Та це тільки поверховий погляд. А там, в середині за старинними мурами Кремля, котрий я обійшов кругом, там кипіло життя. Там люде, про котрих весь світ говорив тоді, виконували пролетарську революцію. Там димни й ночами кипіла робота. По телеграфу, по радіо на всі сторони світа розносились революційні накази та повідомлення: "всім! всім! всім!" Це була та сама жива кипуча Москва, на котру були звернені очі цілого світа. Це була столиця революції, якою вона й сьогодні осталась.

II.

Минуло чотири роки і я знов сьогодні в Москві. Вже не випадково і тайком, а явно приїхав в Москву на всесоюзний з'їзд робітничих і селянських кореспондентів.

Це зовсім не та Москва, що я бачив її в 1920 році. Шум, гам, крик, метушня. Рух на вулицях — добре оглядайся. Тисячі автомобілів, повозок, автобусів, трамвай один за другим їде в слід. На вулицях, на пішоходах людей, як в розпорядні мурав'яки. Магазини блистять. Вітрини вгинаються. В голові кружиться від вської яснини. А на вулицях і площах чистота. Округа не кишить, не плеще. Не можна. Скрізь на це спеціальні короби, пловачки.

Торговля ожила. Нова економічна політика радянської влади дає змогу наживитися потрошки немогам, та це не шкодить. Такий період необхідний був для дальшого розвитку революції. Але поряд з непоманом росте і розвивається за трудові копійки радянська кооперація. На кожнім кроці кооператив, або діточий кооператив продавець кооперативний. На кожнім кроці величезні державні магазини. Вибір їде хочеш. Твоя воля. Маєш повну свободу. В приватного торговця дороще так вибрати не має в чім, а в кооперативній і державній торговлі краще, дешевше і величезний вибір. Люди скрізь повно. Купують тут і там. Де кому до смаку. Торговля, як кооперативна і державна, так і приватна, надзвичайно швидко розвивається. На те "нен"! Хто кого побідить — вже й зараз видно, та тільки не всім. Багато це є короткозорих, що вірять в побіду непоманів. Але непомані самі в це не вірять.

III.

В Москві, як і вяснім столичнім місті, повно театрів, кіно-театрів і т. п. У всіх бувають мені не довелось. За два тижні дуже багато не встигнеш. Але все таки з того, що бачив, яс-

но видно, що й на цім полі мистецтва Москва різниться від других столиць. У великим театрі грають старі звісні опери. Співи, музика, по кілька сот осіб на величезній сцені, музика в 200—300 чоловік, ну і повний театр публіки. Тут всякі люде. Починаючи від простих, скромно але чисто одягнених робітників, студентів, від червоноармійських сірних одягів, аж до прозрачних шовкових одягів наперфумованих дам непоманів. В кіно-театрах теж саме. І старі фільми і нові революційні і научні. Одним то подобається, а другим инше. А ось театр Всеволода Меєрхольда. Це новість. Мистецтво вроджене революцією. Сцена весь час відкрита. Дії на сцені, так звані "епізоди", проходять надзвичайно живо, з великим оживленням. Віє духом революції. Тут минулі останні роки, тут сьогоднішній день, тут недалеке майбутнє, живе, правдиве, без розмальованих декорацій, без занавіс, а дійсне, реальне. На сцені йде акція, а на боках світліяні написи-пояснення та революційні написи. Постановка "Дайош Європу" заохлює до того, що глядіє би безконечно. І знов одним подобається, вони живуть тим, що на сцені діється, а другі крутять носом. І тут те саме: "хто кого", чи буде відроджуватися старе буржуазне мистецтво, чи поконе його нове революційне? Відповідь на це не важка. Ось вона. Постановки Меєрхольда йдуть в сотні раз одні і ті самі, але як хочете поспати в театр, то запасайтесь білетами тиждень наперед.

IV.

Книгарні тріщать від новостей. Нові видання появляються мабуть що години. Та не всі новості можна набути, їх не встигають друкувати. Багато таких книжок, що тут-же в Москві розходяться негайно, а на провінції не доходять. Ждуть другого, третього, десятого видання.

Газети ростуть все нові і нові. "Права" друкується вже щодня в числі понад пів мільона примірників. А всі другі газети і центральні і провінційні ім числа не найдеш, бо воно щодня росте нестримно. Техніку друкування треба піднімати, бо стара техніка вже не справляється.

V.

В 1920 році я ходив тільки кругом Кремля попід його мурами. А сьогодні через ворота переїхав в сам Кремль. Описати всього неможливо тут. Одно тільки важне, що там, де колись царі влаштовували свої церемонії, сьогодні там всякі важні з'їзди відбуваються, сьогодні там штаб всевітньої революції — Комінтерн.

VI.

Поїхав на аеродром. Показав делегатський мандат і безплатно політав понад Московію на аероплані.

Швидко "Юнкер" легенько піднявся високо в гору на ліво і летить понад Московію. В кабінеті 4 пасажири. Дивлюсь через вікно на Москву. Яка вона дрібненька. А от там дим, дим, все заховалось в дим. Це заводи, фабрики, це життя. Сьогоднішній Кремль і ці дими фабричні, що піднімаються над Московію і над другими містами СРСР — це пострах, це загибель не тільки радянським непоманам, але і всевітній буржуазії.

Іван Ткачук. Москва, 14. грудня 1924.

"РАДА ТРОХ".

"Жеч Посполіта" повідомляє, що колишній віленський воевода Роман, якого призначено на голову "ради трох" (комісія в справі окупації при раді міністрів), розпочав роботу.

Польський уряд ухвалив продовжати річниць військово-польових судів на східних окраїнах на півроку.

3 міжнародного робітничого руху

ЗА ЄДИНИЙ РОБІТНИЧИЙ ФРОНТ.

Французька Комуністична Партія звернулася до англійських профспілок з пропозиціями: підтримати боротьбу за єдність профспілок Франції, створити єдиний фронт в боротьбі проти плану Доса й за єдність профспілячанського руху та за негайне задоволення вимог пролетаріату.

ЗАСІДАННЯ БЮРА ДВОХ ІНТЕРНАЦІОНАЛІВ.

2. січня в Брюсселі відбулося засідання бюро президії лондонського та амстердамського Інтернаціоналів. 5. та 6. січня відбулося засідання виконкомів цих Інтернаціоналів.

На порядку денному між іншими справами було також обговорення тактики проти Комінтерну.

ПОРЯДОК ДЕННИЙ НАРАДИ БЮРА ІНТЕРНАЦІОНАЛІВ.

На порядку денному наради бюро президії II. Інтернаціоналу та Амстердамського Інтернаціоналу профспілок були такі справи: організаційна справа, про взаємовідносини між лондонським та амстердамським, Інтернаціоналами, про відношення до поза європейського робітничого руху (очевидно, мова йде про взаємовідносини з Американською Федерацією Праці), справа про 8-годинний робочий день, обговорення тактики проти Комінтерну, визначення політики лондонського та амстердамського Інтернаціоналів у справах, зв'язаних з переведенням плану Доса та про відношення цих Інтернаціоналів до утворення міжнародного металургійного тресту.

ВИСІЛКА КОМУНІСТІВ.

Люксембургський уряд вислав багатьох комуністів. Деякі з висланих лише недавно прибули сюди з Франції та Бельгії.

ВИСТУП ПАРТИЗАНІВ.

Газети повідомляють про виступ партизанів 18. грудня в Столбичкуму й Кременецькому повітах. Партизане нападали на поміщицькі маєтки, звідки позабірали коней.

ТЕРОР У ПІВДЕННІЙ СЛАВІИ.

Південно-славський уряд, користуючись подіями в Альбанії, вирішив оголосити країну в стані надзвичайної охорони й поставити поза законом рослущену хорватську республіканську селянську партію. Багатьох членів хорватської селянської партії арештовано. Партію обвинувачують у тому, що вона брала участь у Сельтерні та підтримувала зв'язок з Комінтерном. Уряд вирішив також рослущити скупщину, сеєя якої зараз перервана на деякий час, і призначити вибори в кінці лютого. Нова скупщина збереться лише в березні.

РОЗСТРІЛ ПОВСТАНЦІВ НА КРЕСАХ.

Виконано смертний вирок над повстанцями, засудженими в справі нападу на станцію Лісна: Харитомом Кравчуком, Іваном Павлюковичем, Миколою Ананкою й Іваном Фіранчуком. Перші трох — селяне Слонимського й Пружанського повітів, останній — залізничний робітник. Просьбу засуджених помилувати президент Польщі відкинув.

Товариші! Відновляйте передплату на "Укр. Роб. Вісті".

УКРАЇНЦІ ПІД РУМУНСЬКО-БОЯРСЬКОЮ КОРМИГОЮ.

Цими днями сповнилось 6 років, як румунська армія заняла Буковину. Румунський дідич Янко Флондер, що став тоді при владі, почав своє правління з того, що поклявся до себе цілу ватагу народних "провідників" — бывшего буюковинського комісара Бігарі та інших, і запропонував їм вступити на службу до Румунії, а на умово, щоб вони діють печатки від усіх громад і поприказали їх до спеціальних паперів. Ці папери Румунія хотіла надіслати до Парижа, щоб potwierditi своє право на Буковину на Версальській мировій конференції.

Звичайно, на що чорну зраду тоді ще ніхто не пішов. Це був циганський лисий хвіст, після якого Румунія швидко показала вовчі зуби. Почалися арешти всіх, кого уважали небезпечним. Було заарештовано 900 осіб Українців, заарештовано всіх активних і політично свідомих громадян, заарештовано по селах усіх політичних активних селянських діячів. Це був початок нової доби панування букарештського башибузутства.

Румунія почувала страшенну небезпеку свого становища і намагалась поладити свою справу походом на все, що має громадську силу. В Буковину кинуто сигурану — спеціальну політичну поліцію, засновану 1907 року спеціально для боротьби з революційним рухом. Крім того, в Буковину пригнали жандармів, які також мали ті самі обовязки — "тягнути й не пускати". Ці обмежувались спеціальною роботою на селі, тоді як сигуранка робила своє діло по містах. Крім того, військові команди мали необмежені повноваження судити й карати. Військові суди запанували скрізь, а найбільше в українській Буковині.

Насамперед, удар було скеровано проти економічних інтересів трудящого населення, потім проти національно-культурних потреб, проти самоуправління та різних форм громадської самодіяльності.

В Буковині селянство навіть під австрійською владою мало право самоуправління громад, могло само вибрати свої ради, своїх війтів та радних. Румунська влада знесла це право. Селянин не може поставити на чолі громади того, кого він хоче, а мусить користись тому, кого поставив румунська вла-

да. А румунська влада ставить того, хто покірливо виконує волю не селян, а дідичів, не захищає інтересів трудящого народу, а тільки слухає наказів окупантів.

Звичайно, коли хто слухняно виконує волю й накази жандармів, того влада не зачіпає. Але таких мало, бо сваволя жандармів велика і ніхто не може їм догодити. Тому влада попризначувала скрізь своїх комісарів (жерентів), які виробляють над селянином, що тільки самі забажають. Вони примушують селян робити завдо на Буковину на Версальській мировій конференції.

Звичайно, коли хто слухняно виконує волю й накази жандармів, того влада не зачіпає. Але таких мало, бо сваволя жандармів велика і ніхто не може їм догодити. Тому влада попризначувала скрізь своїх комісарів (жерентів), які виробляють над селянином, що тільки самі забажають. Вони примушують селян робити завдо на Буковину на Версальській мировій конференції.

Звичайно, коли хто слухняно виконує волю й накази жандармів, того влада не зачіпає. Але таких мало, бо сваволя жандармів велика і ніхто не може їм догодити. Тому влада попризначувала скрізь своїх комісарів (жерентів), які виробляють над селянином, що тільки самі забажають. Вони примушують селян робити завдо на Буковину на Версальській мировій конференції.

Звичайно, коли хто слухняно виконує волю й накази жандармів, того влада не зачіпає. Але таких мало, бо сваволя жандармів велика і ніхто не може їм догодити. Тому влада попризначувала скрізь своїх комісарів (жерентів), які виробляють над селянином, що тільки самі забажають. Вони примушують селян робити завдо на Буковину на Версальській мировій конференції.

Звичайно, коли хто слухняно виконує волю й накази жандармів, того влада не зачіпає. Але таких мало, бо сваволя жандармів велика і ніхто не може їм догодити. Тому влада попризначувала скрізь своїх комісарів (жерентів), які виробляють над селянином, що тільки самі забажають. Вони примушують селян робити завдо на Буковину на Версальській мировій конференції.

Звичайно, коли хто слухняно виконує волю й накази жандармів, того влада не зачіпає. Але таких мало, бо сваволя жандармів велика і ніхто не може їм догодити. Тому влада попризначувала скрізь своїх комісарів (жерентів), які виробляють над селянином, що тільки самі забажають. Вони примушують селян робити завдо на Буковину на Версальській мировій конференції.

Звичайно, коли хто слухняно виконує волю й накази жандармів, того влада не зачіпає. Але таких мало, бо сваволя жандармів велика і ніхто не може їм догодити. Тому влада попризначувала скрізь своїх комісарів (жерентів), які виробляють над селянином, що тільки самі забажають. Вони примушують селян робити завдо на Буковину на Версальській мировій конференції.

Звичайно, коли хто слухняно виконує волю й накази жандармів, того влада не зачіпає. Але таких мало, бо сваволя жандармів велика і ніхто не може їм догодити. Тому влада попризначувала скрізь своїх комісарів (жерентів), які виробляють над селянином, що тільки самі забажають. Вони примушують селян робити завдо на Буковину на Версальській мировій конференції.

Звичайно, коли хто слухняно виконує волю й накази жандармів, того влада не зачіпає. Але таких мало, бо сваволя жандармів велика і ніхто не може їм догодити. Тому влада попризначувала скрізь своїх комісарів (жерентів), які виробляють над селянином, що тільки самі забажають. Вони примушують селян робити завдо на Буковину на Версальській мировій конференції.

Звичайно, коли хто слухняно виконує волю й накази жандармів, того влада не зачіпає. Але таких мало, бо сваволя жандармів велика і ніхто не може їм догодити. Тому влада попризначувала скрізь своїх комісарів (жерентів), які виробляють над селянином, що тільки самі забажають. Вони примушують селян робити завдо на Буковину на Версальській мировій конференції.

Звичайно, коли хто слухняно виконує волю й накази жандармів, того влада не зачіпає. Але таких мало, бо сваволя жандармів велика і ніхто не може їм догодити. Тому влада попризначувала скрізь своїх комісарів (жерентів), які виробляють над селянином, що тільки самі забажають. Вони примушують селян робити завдо на Буковину на Версальській мировій конференції.

Звичайно, коли хто слухняно виконує волю й накази жандармів, того влада не зачіпає. Але таких мало, бо сваволя жандармів велика і ніхто не може їм догодити. Тому влада попризначувала скрізь своїх комісарів (жерентів), які виробляють над селянином, що тільки самі забажають. Вони примушують селян робити завдо на Буковину на Версальській мировій конференції.

КЕЛТ НОПІ.

ЛЕНІН І СЕЛЯНСТВО.

(Докінчення).

Соціал-революціонери докорили Леніну, що він узяв земельний програм у них, але Ленін зумів укласти до програму те, чого в есерів не було — революційність, практичне розв'язання ситуації та надання вільної творчості широким масам. В цю творчість Ленін не похитав віри.

Інші партії, що наче-б то виставляли вигідні для селянства програми, тепер виявили цілком своє дрібно-буржуазне відношення в земельному питанні. Вони або пропонували селянам землю за викуп, або обіцяли їй землю після Уставних Зборів, в які селяне не вірили. Ленін поставив питання прямо: земля — селянству негайно й без всякого викупу. Це, по перше революційно-зацікавлювало його в переможній пролетаріаті.

Коли-ж влада була вже в руках більшовиків, т. Ленін зумів зацікавити селянство в тому, щоб зберегти й зміцнити владу. Селяне брали участь і в самому будівництві через свої органи на місцях, що складалися з них саміх. В першій момент треба було розсолюти селянство, виділити з нього близький пролетаріатові елемент, і т. Ленін підтримує ідею організації комітетів незалежного селянства, що її виставляв ще до жовтня. Тільки через ці комітети незалежного селянства найбільш населені села могли оборонити свої інтереси при розділі землі під час гострої громадянської війни.

Ленін крім того енергійно підтримує організацію колективних господарств, як для того, щоб об'єднати довкола них найбільш населені, так і для того, щоб привичагати селянство до колективного землекористування взагалі.

Допомагаючи бідності й борючись проти куркуліства, т. Ленін ясно бачить і роллю середнього селянства. Питання про правдиве відношення до середнього селянства він висуває, як одно з основних питань революції та господарного будівництва на селі, вже коли період громадянської війни пройшов і можна було заходитися біля будівництва. Промова була Леніна на осьмій з'їзді партії, це — блискучий класовий аналіз селянського господарства, просякнутаї властивістю Ленінові практицизмом. Резолюція, яку прийняв цей з'їзд, є логічним висновком ленінського аналізу й намічає правильну лінію відносно середняцтва. Шістьа точка цієї резолюції говорить так:

«В сучасній менш значуща руйна, викликана по всіх країнах світу чотирьохріччю війною імперіалістичною через грабіжницькі інтереси капіталістів, особливо гостра в Росії, стає середній селянин в важке становище. Беручи це на увагу, закон Ра-

дської влади про надзвичайний податок укладіть від законів усіх буржуазних урядів у світі і встановлять податок, щоб тиск податків падав нікчемно на куркулі, на нечисленних представників експлуататорського селянства, що нашкодило собі особливим багатством під час війни. Середнє селянство треба обкладати податком так, щоб це було не важко для його.

Партія вимагає, щоб середнього селянства надзвичайний податок знизився майже у всякому разі, не зупинившись навіть перед зменшенням числа загального податку».

Далі в резолюції говориться про необхідність самої широкій підтримки того-ж таки середнього селянства. Цього вимагає, як інтереси середняків, так і інтереси відродження народного господарства. Звідси йшов й другий крок так само висунутий тов. Леніном: заміна продкроскладки (харчової розкладки), котра полягала в тому, що селянин віддав усі чисто лишки продуктів, залишаючи собі лише необхідне для прожиття та посіву, продподатком (продовольчим — харчовим), коли селяне віддавали тільки частину своїх лишків, а з рештою могли робити, що хотіли. Цей засіб викликало те, що селянське господарство було зруйноване громадянською війною. Правда, промисловість потерпіла ще дужче, але С. Р. С. Р. — країна переважно селянська і руйна сільського господарства болочче відчувалася по всіх галузях життя. Відновлення народного господарства треба було починати з сільського господарства; в першу чергу треба було в цьому зацікавити селян. Звичайно, селянин став краще вести своє господарство, коли-б знав, що частина лишків лишається йому та й реалізація цих лишків дала-б йому змогу поліпшити своє господарство. Це правило розраховував тов. Ленін і зробив слідуєчий логічний крок після переходу від розкладки до податку, поставивши питання про вільну торгівлю.

Для того, щоб селянин мав усю потребу на ринку, треба було денационалізувати дрібну промисловість, що рішучо значення для держави не мала й виробляла речі потрібні для селянина та його господарства; а держава занята організацією великої промисловості, не в силах була витратити засобів на промисловість дрібну. Так зародилася нова економічна політика (НЕП). — Але для Радянської влади не було небезпеки потонути в хвилі приватного капіталу, що почав відроджуватися, бо дякуючи геніальному плану тов. Леніна, команди висоти залишалися в руках Радянської влади.

Дуже небезпечним було-б, як би приватний капітал захопив увесь селянський ринок, і Ленін рішучо ставить перед партією завдання утворення широкій масової кооперації — сільсько-господарської, креди-

трової та споживчої. Тов. Ленін дав цікавий підхід до кооперації, довідавши, що коли думка про введення соціалізму мирним шляхом кооперації при капіталістичному ладі є утопією, то при Радянському ладі кооперація є дійсним засобом утворення соціалістичного господарства, в першу чергу — на селі.

І весь Союз покритися мережкою кооперативних організацій, що допомагали всьому населенню, а особливо селянству.

Ленін зумів зацікавити селян і електрифікацією. На селі, спочатку де-не-де, а потім усе частіше стала з'являтися електрична лампа; це, загальноє явище для канадських фермерів та робітників, в С.Р.С.Р. було до того часу тільки по великих містах та дуже часто по тих робітничих містечках, що купились довкола майн. Цю-ж до селянина, то він і мріяти не міг про електричний дивигач чи луг для свого поля, ні про оту маленьку лампочку, що нагріти завтіала до його хатки, як радісний вістник про час широкого вжитку електричних машин у сільському господарстві.

А тим часом, на сцені, після непу, пішов швидкий процес відродження капіталістичних відношень. Куркулі зміцнівши економічно, почали захоплювати й політичний вплив на маси селянства. Щоб не допустити до цього, тов. Ленін підніс думку шефства міста над селом і кинув гасло «смічка», з захватом підхопивши партією й передовими безпартійними. «Смічка», це — пристосування промисловості до інтересів сільського господарства, взаємне обслуговування міста й села та культурне обслуговування містом села. Дякуючи тому, що це гасло практично переводиться в життя, пролетаріат міста й найбільш сільське все могутніше змикаються в єдине коло комуністичного будівництва. Цей союз робітників і селян, що робить С.Р.С.Р. непереможним — найбільша заслуга Р. К. П. та її геніального вельетя-провідника перед світовою комуністичною революцією.

Цим шляхом, що започив т. Ленін, пішли пролетарські партії інших країн, котрі стали у себе розсолювати селянство, організувати селянські маси, і поруч з пролетарським Комуністичним Інтернаціоналом виріс його вірний та міцний спільник — Селянський Інтернаціонал, перший в світі.

Бідне селянство всіх країн на прикладі С.Р.С.Р. бачить, що інтереси пролетаріату це — його інтереси й об'єднує свої сили проти спільного класового ворога.

І фармерство Канади не буде останнім. Досі це роспоріює і шене й слабе, воно об'єднане своїми силами з пролетаріатом та його авангардом — Комуністичною Партією, виконуючи заповіт Леніна.

Кетмар, Б. К.

Хочу написати тут про подію, яка приключилася мені з одним «паном мещаном».

Перед двома місяцями я написав листа в приватній справі до одного адвоката в Галичці й назвав його «товаришом доктором». Відповіді я від нього не одержав, лише з дому мені написали, нащо я його назвав «товаришем», котрим словом він дуже образився. І так я образив «пана мещанася» і тепер не знаю, яким способом його переперити. Я того «пана мещанася» уважав за трудящу людину

Кетмар, Б. К.

Хочу написати тут про подію, яка приключилася мені з одним «паном мещаном».

Перед двома місяцями я написав листа в приватній справі до одного адвоката в Галичці й назвав його «товаришом доктором».

ЗАРІБОК БЕЗ ПРАЦІ.

Форд Мотор Компані, фабриканти автомобілів, на чолі котрої є Генрі Форд, була з'організована около 20 років тому назад з основним капіталом \$95,000.00. Готівкою всего було вилучено \$25,000.00, а крім того шеврої рубли за сплаченя довіг до старцарування матеріалів, або даяли ноти (вексел).

Спільники вкази були шері в слідуую суму грошей:

Генрі Форд \$25,500.00
А. П. Малкомсон 25,500.00
Дж. С. Грей 10,500.00
Дж. Ф. Дожд 5,000.00
Г. Г. Дожд 5,000.00
Г. Г. Ректам 5,000.00
А. Стрелов 5,000.00
Н. Г. Беннет 5,000.00
В. Н. Фрей 5,000.00
Дж. Коенс 2,400.00
Н. Дж. Вудгал 1,000.00
Р. В. Коенс 100.00

Форд дав до спілки за свої шері автомобіля, а Малкомсонів дав шері на \$25,500.00 за те, що той поручився за виплату довіг на \$7,000.00. Братя Дождж на платили готівкою, але згодились доставити матеріалів на суму своїх шері. Більшість о-рістаних шерівці дали ноти (вексел) на частину або і на всі шері.

В короткій часі Стрелов продав свої шері Коенсові за \$25,000.00, а Коенс вів шері в шері копаній золота в Брітші Колонбі. Коли-б він був держав шері Форда до теперішнього часу, то зараз їх межа було-б продати за 50,000,000.00. Воложені гроші на шері копаній золота пропали.

Малкомсон продав свої шері Фордові за \$175,000.00. Тепер обчислюють, що ті шері вартували-б 250 мільонів дол.

Беннет, Вудгал і Фрей продали свої шері заради після Малкомсона. Беннет і Фрей дістали за них від Форда і Коенса по \$25,000.00. Форд купив тепер від Вудгала за \$5,000.00.

Р. В. Коенс, сестра Джеймса Коенса, вибрала \$335,000.00 за \$100,000.00 воложені нуюю нери.

Джеймс Коенс, котрий воложив \$5,000.00 і закупив шері від Стрелова за \$25,000.00, вибрав на ті шері \$39,500,000.00.

Спалкомей-Грей продав шері, за котрі було заплачено \$10,500.00 і одержав за них \$26,250,000.00, після того, як вже вибрав дивідендами \$10,355,015.00.

Вклад \$5,000.00, котру зложив Ректам і Андерсон, принесла їм \$17,435,750.00.

Генрі Форд, котрого маеток перешив мільяр доларів і зростає скорше чим маеток котрого небуль нішою капіталіста в світі, був ініціатором і організатором цієї спілки і дав її уніфікований початок. Інші шерівці сиділи спокійньою і придивлялися, як піднісється вартість їхніх шері та тягнули зиски тоді, коли тисячі робітників стогнали і стогнуть під добре виплавленою системою експлуатації Генрі Форда.

(Витяг шерівці і їх зиски взято з книжко Форд Мотор Ко, на базанія автора «Ню Генрі Форд» Аллан Д. Бенсона і передрукований в «Мотор Ів Канада».)

Кетмар, Б. К.

Хочу написати тут про подію, яка приключилася мені з одним «паном мещаном».

Перед двома місяцями я написав листа в приватній справі до одного адвоката в Галичці й назвав його «товаришом доктором».

Відповіді я від нього не одержав, лише з дому мені написали, нащо я його назвав «товаришем», котрим словом він дуже образився. І так я образив «пана мещанася» і тепер не знаю, яким способом його переперити. Я того «пана мещанася» уважав за трудящу людину

Кетмар, Б. К.

Хочу написати тут про подію, яка приключилася мені з одним «паном мещаном».

Перед двома місяцями я написав листа в приватній справі до одного адвоката в Галичці й назвав його «товаришом доктором».

Відповіді я від нього не одержав, лише з дому мені написали, нащо я його назвав «товаришем», котрим словом він дуже образився. І так я образив «пана мещанася» і тепер не знаю, яким способом його переперити. Я того «пана мещанася» уважав за трудящу людину

Кетмар, Б. К.

колись відтинки з «У.Р.В.» в листі і ще спробуйте писати одну цілу газету — просить автор листа.

На жаль, нашого часопису до Польщі не допускать. Можна хіба виписати в листах посилати. Бойтесь шляхецька влада революційної пропаганди, як воно. Але автор листа має слушність, кажучи, що «воно колись мусить змінитися».

ПРО НАВЧАННЯ.

Учора так було, і нині так, і завтра так, позавтра так, і позавтра буде так... І чи все так буде? Ні, то неможливо, щоб все було однаково.

От так думав я у свій час по праці. Як є десь більший гурт людей, там є вчитель, а тут хіба бувають писати про навчання і учителя.

Ось «Українські Робітничі Вісті» і «Робітниця» приходять і бачу, читаю, слухаю своїх правдивих учителів. І від коли це навчання тягнеться? Мабуть від віків.

І що-ж воно таке, це навчання? Кажуть люди, що високо учені пишуть книжки тому, що хочуть віно жити. Тому пишуть, щоб ті почування, котрі нині душе того, хто пише, що не осталися в інших. Воно по часті так і є, а може й дійсно так, бо на коли-б люди не передавали одні другим своїх переживань в книжках, то ми не мали-б нині за собою ніякої історії ані культурних здобутків. Тому честь і слава тим людям, що пишуть і вчать.

Честь, але не всім. Чому? А тому, що навчання — одних людей не є рівне навчанню других, не однако-ве воно.

От так думав я у свій час по праці. Як є десь більший гурт людей, там є вчитель, а тут хіба бувають писати про навчання і учителя.

Честь, але не всім. Чому? А тому, що навчання — одних людей не є рівне навчанню других, не однако-ве воно.

Де ви Учителі? Навчання ваше де? Віда, кров, могона, руйна, безогі, самі каляки повуть, це наслідки вашої науки. Страшно — страшно брати на себе нині обов'язок навчання! Горє вам Учителі! Страшно брати! А може ні? А он, товариші, братерська рука, і міліони... Як весело... Міліони вже зрозуміли клан!

От-ж робітнику мускулярний, дужий, блакучий у тми сам: Душ! Чувє?.. каже голотурний отой чоловік. Повним запалом свого духа ситяє тебе: Чи маєш ти хоч одну творину розуму свого, здобуту твоїми власними силами? Чи ти може увесь не свій, а чужий?..

М. Дері.

НОВИЙ ВІДДІЛ СУРМ.

Ріджайна, Саск.

Дня 23. грудня, 1924. відбувся організаційний мітинг в справі заснування Відділу Українських Робітничих Мозад при Філі Товариства У.Р.Ф.Д. в Ріджайні. На мітинг прибуло поважне число молоді і по рефераті тов. В. Головача почало впис членів до Відділу СУРМ.

На разі до відділу вписалося 15 членів і членкинь. І так відділ, запланований і в віро, що розвинеться в будучині в сильний відділ.

Вибрано Відділову Виконавчу Раду і після цього мітинг розвязано.

Мандрівник.

Сталетон, С. Д.

М. ІРЧАН. В БУРЯНАХ

Другий том спогадів з громадянської війни на Україні 1920 року.

(Продовження.)

Видряпуєся на беріг, хоч все ще не підводжу очей від легіонера. (Як-би він знав, як «премено» дивитися в цірку руйниці, з якої ось-ось вилетить куляка і повалить вас трупом!) Мазур нетерпеливо і безрадно бігає по містку, замірюється, кричить. А я знаю, що іншої дороги він немає, як тільки скочити у воду, як я або — вистріляти.

Без віддиху біжу дугом, стругаю в багнах, ховаюся поміж кущами і пронизую очима околицю, щоб не наскочити на другу чортяку. Але довкола прикра-мертвецька тиша. Ніде ані вистрілу, ані крику. І мені починає видаватися, що і сплю. Але-ж ні! Це це правда, гірка правда! Треба бігти, треба заховатися, бо не смерть, а муки... Червоне-росялене залізо, голки під нігті...

печний мій сховок? Довголітній-воєнний Досвід каже:

— Як-що тут ворог, 35 верств за фронтом, ясна річ, що він прорвався більшими силами і головна його мета захватити штаб дивізії та обоз. Як-що я заховаюся в ривчаку, це не дуже певне місце, бо Поляки можуть наступати на станцію розстрілюючи з села і надути мене. Як-же я заховаюся в недалеких хлівах, теж небезпечно. Там може бути ворожа застава або запас, або й скоростріля на стрісі...

Але мої «воєнні» думки перервала тріскотня руйниці і скоростріля. Серед вистрілів чую час від часу недалекий крик. Небаром ранок перемінюється в безперервний клекіт. Дивно, що сонце світить. Як не гідко йому дивитися на це це?

І калекотить-же, калекотить... А над мною кулі бреньять, свищуть і пригарають «катеринку» старого діда-сліпця на ярмарку...

Свята Варвара... бр-р-р-р... По світі додала-а-а... лл-л-л...

Минає година, бій не втихає. З станції озивається гармата. Бабахнула, гаркнула і ядро заскавуліло, як ценья тай талануло в батно недалеко мене. Зашипіло, але не вибухнуло. За ним друге, третє, десятє.

— Гарна штука — думаю собі. Не вбили чужі, то це вбють свої...

Як згряс собак гаркають з села скоростріля, підкинують гулоу руйниці і поважно гукають з залізничі гармати.

А я врываю татарське зілля і без думки кусаю його. Пахне гарячо. Оттакє зілля я ходив рвати бувало на зелені сьвята. Деяке навіть дивно свище.

Вистріли віддаються і рідшають, але тор-

коть якийсь скоростріля і згодом все втихає. — Наші посуваються вперед — думаю собі.

До мене долітає з шляху торохкіт підвод. Придушено гудять автомобілі. Висуваю з куців голову і обережно розглядаюся. Шляху не видно, заслоняють вільхи. Лягаю назад в ривчак і думаю. Неможе-ж бути, щоб наш наступ був зломаний! Це тільки хвилева невдача, смілий набіг, що найбільше приміненій в громадянській війні. Ще-ж сьогодні ранком читав я в дивізій відомлення, що кінна армія успішно наступає. В селі мабуть знову наші...

Але лежу ще декілька годин. Довкола мене ціле царство. Ось божа корівка блукає по заболочених цоботях, малий жучок швидко правдує кудись, червачок веться, як-би танцював і навіть павук-капіталіст розвісив своє паутиння на двох стеблах зілля. Жде на жертви.

Вже й сонце хилиться, а я все ще лежу. Втім — долітає до мене відгомін чистей розмови. Вдруго боці потока, жінка сапає бараболою, а чоловік, в робітничому картузі стоїть біля неї і говорить шось.

Складаю чоботи й шинелю, залишаю шапку і наче не військова людина, (бо тільки в білій блюзі), вилажу з кривий та направляюся до людей.

Перший побачив мене чоловік. — Доброго здоров'я! — вітаю його. — Дравствуйте! — відповілає.

Махаю йому і він бистро перескакує потічок та сідає біля мене. — Ви хто такі? — питаю. — Робітник з цукроварні. (Я легче відтхнув.)

— Скажіть товаришу — починаю я — яке зараз військо в Миронівці? — Немає ніякого. — Якто? — А так, що червоні втікли на Корсуні і Богуславі, а Поляки на Київ... — А наш обоз? — Обоз забрали Поляки... — почув я відповідь.

— А знаєте певно, що немає Поляків в селі? — Як-же не знати, всі люди кажуть — втечєне мене. Я хвилинку подумав. — Бачите товаришу, справа така — почав я по хвилі. Наші як не сьогодні, то завтра будуть тут напевно. А я страшенно голодний, шілу добу немав навіть води в устах. Може-б ви взяли мене до себе, нагодували і денсубув на горниці переховали... Я за все заплачу...

Робітник, (а власне селянин, що працював в цукроварні, але окрім цього мав власну хату й землю), по моїх словах скривився, почухав потилицю і повільно, розсіяно почав: — Бачите... воно — так сказати... правда. Треба порятувати... звісно. Но бачите, я так сказати тоє, як би вам... Ну, просто неважко... може вийти з цього халепа... то, хотів я прямо, що, звісно — я взяв би з охотою, та побачать люди і — хто його зна, можуть донести... До того, моя хата так сказати... на другому кінці села... Я звичайно тее... но, ви самі знаєте...

(Далі буде).

Товариші! Відновляйте передплату одиницю робітничої газети «Укр. Роб. Вістей»!

Чи ви вже маєте найновішу книжку відомого пролетарського письменника М. ІРЧАНА КАРПАТСЬКА НІЧ

що недавно вишла з друку? Якщо немає її ви самі, або ваші знайомі, то постарайтеся купити, а будете мати корисну книжку в хаті. Не тратьте вона вартості навіть тоді, як ви перечеitate її. Це домова повість з воєнних часів в Галичці і з життя робітництва в Америці. Коли читате, то не можете так дого відірватися від книжки, доки не перечеitate до кінця. Письменник М. Ірчан сам пережив війну і вірно описує всі ті страшні події в старому краю. Читачи «Карпатську ніч» в риночасно багато вчитесь і ви в найбільш приступний спосіб, бо ця книжка написана неспеціально зрозумілою мовою. Надрукована вона на найкращому папері, окладка з артистичним малюнком в двох кольорах. КУПИТЕ! А НІКОЛИ НЕ ПОЖАЛУЙТЕ! РОЗПОВСЮДНОПРЕ СКРІЗЬ ШО КНИЖКУ. Вислідуйте книжку по попереднім надісланим грошей. ЦНА 50 ЦЕНТІВ ЗА КНИЖКУ. Замовлення з грішми посилати на таку адресу: Ukrainian Labor News Cor. Pritchard & McGregor Winnipeg, Man.

СТОРИНКА НАШИХ ЧИТАЧІВ.

ПРО ТЕМНИХ АНАРХІВ-АН-ТУРНИКІВ.

Робітник працює цілий тиждень у фабриці або у якій нинішній роботі, а в неділю кортить його вийти на місто і дещо нового побачити. Часом подібється з своїм товаришем і дещо поговорить про робітничі справи.

КОНЦЕРТИ Т-КІ Л. ПОПОВИЧ В ДІ ПЕС, МАН.

Ще в дні 27 і 28 жовтня відбулися концерти наших славних артистів — т-ки Л. Попович і т. Борнові та Рейнолдса в Укр. Роб. Домі в Ді Пес, Ман., а згадки про це в "У.Р.В." дозвело не було. Що до співу і гри, то я не маю що казати, бо я не співав і музику багато не розумію.

РОБІТНИЧЕ ВІЧЕ.

Дня 7 сінця до нашої місцевості загонали т. Кланбовський, організатор З.О.К. Тов. У.Р.-Ф.Д. Дня 8 сінця відбувся масовий мітинг. Тов. Кланбовський говорив про організаційний рух робітництва з передових часів аж до теперішнього часу.

ЗНОВУ НОВА КНИЖКА М. ІРЧАНА

РОДИНА ШІТКАРІВ

Тільки що випішла нова книжка т. М. Ірчана "РОДИНА ШІТКАРІВ". Книжка вже має широку славу через постановку її Театрально-Робітничою Студією у Вінніпегу. Бо книжка ця, це драма на 4 дії з життя робітництва під час світової війни в Європі.

МИСТЕЦЬКА ПРОГРАМА НА ТИЖ-ДЕНЬ З'ЇЗДІВ.

Як знаємо вже з проголошуваних в "Укр. Роб. Вістях" програм, з'їзди наших робітничих організацій в Вінніпегу, які відбуваються в салі Укр. Роб. Дому, заповнюються на цілий тиждень від 26 до 31 сінця включно.

НА СІНОЖАТІ. ГЕЙ НА ІВАНА НА КУПАЛА. СВЕКОР.

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 25. СІЧНЯ ВІДБУДЕТЬСЯ ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ в якому візьмуть участь всі співацько-музичні сили при Українським Робітничім Домі.

РОДИНА ШІТКАРІВ.

В СЕДМИ, ДНЯ 25. СІЧНЯ ВІДБУДЕТЬСЯ КАЗКА СТАРОГО МЛИНА. В НЕДІЛЮ, 1. ЛЮТОГО, НА ЗАКІНЧЕННЯ З'ЇЗДУ, ВІДІЛІ СПІЛКИ УКРАЇНСЬКОЇ РОБІТНИЧОЇ МОЛОДІ І ПЕРША ГРУПА МАНДОЛІНІСТОК ДАДУТЬ КОНЦЕРТ.

І я став, лиш очі випустило. Що це за товариство? Кинуть себе товаришам і так ладно свідомих робітників. Ну, але чекаю до кінця. Встає голова мітингу і казав, щоб стати членами їх організації.

Але, мені більше дивно, то те, що Англії лише зуміли оцінити концерти нашого трійки, як самі Українці, котрі тут жене багато і розуміють на спіні і гри. От що мене тріває. Чи може співати таких, чи що, то мені з дива не склоти.

Жаль тільки, що дуже мале число було присутніх на мітингу. Тов. Кланбовський дав пропозицію, щоб організувати Роб. Зап. Товариство. Сформовано комітет, котрий має зайнятися з'ясуванням такого товариства.

ТЕАТР І МУЗИКА.

Дня 28 грудня, м. р., відбулися збори відділу Т.У.Р.-Ф.Д. в Колагорст, на яких заряд здав звіт з своєї діяльності. Товариші доклали всіх старань, щоб робота йшла найкраще.

УВАГА! — ЛЕТБРИДЖ І ОКОЛИЦЯ! — УВАГА!

СТАРАНИМ ДРАМГУРТКА ПРИ УКР. РОБ. ДОМІ В ЛЕТБРИДЖІ відіграється В СУБОТУ, ДНЯ 7-ГО ЛЮТОГО 1925 Р. В УКР. РОБІТНИЧІМ ДОМІ В ЛЕТБРИДЖІ під числом 1401—5 Енво драму в 5. діях відомого пролетарського письменника т. М. Ірчана: ДВАНАЙЦЯТЬ

Відтак голова встав і попросив, що їх товариство отримало з Нью Йорку листу до збирання пресового фонду на "Волю України", що ця їх газетка підпадає і точно п'ятьох робітників дали шось на пресовий фонд. Голова подякував за той пресовий фонд і мітинг скінчився.

Вне отворив голова відділу Роб. Зап. Товариства, Куня, як у нашій місцевості повинні бути такі лектори від якоїсь "Воли України", то гонить його на чотирі вітри з таким часописом. Ми маємо свою пресу "У.Р.В." і "Робітничу" і вони нас завжди повідомляють, як що з'явиться діясна і корисна робітничая газета та по-требуватиме помічі від нас.

При фільмі існує Драмугоурт, діти школа, до якої вчаше 53 дітей, а учителем т. Л. Михайловський. До школи музики ходить 16 дітей. Відділ С.У.Р.М. числить 22 членів, який відбуває свої мітинги. Філія передає річні робітничі часописи.

ПРИХОДИ:

Table with financial data: Січень \$163.55, Лютий \$7.00, Март \$48.65, Квітень \$31.05, Май \$3.25, Червень \$5.25, Липень \$18.75, Серпень \$5.00, Вересень \$2.80, Жовтень \$3.80, Листопад \$68.35, Грудень \$174.92. Total: \$632.37. Expenses: \$612.25. Balance: \$20.12.

УВАГА! РОБІТНИКИ В ІСТ КИЛДОНАН І ЕЛМВУД!

Відділ Товариства Укр. Роб. Фарм. Дім в Іст Килдонан спільно з відділом Жінок-Робітниць ім. С. Мельничука і Товариством Молоді (СВРМ) устроюють в неділю, для 25 сінця СВЯТОЧНИЙ КОНЦЕРТ-МІТІНГ для вшанування пам'яті великих робітничих борців в Порт Артур, Онт. Маю для нього аиста від його родичів. Хто про него знає би або він сам зволить написати на адресу: A. Kowalezuk 2376 Grayling Ave. Hamtramck, Mich.

З товаришеским привітом, Венкувер, Б. К.

Товариші! Не забувайте відносити передплату на "Українські Робітничі Вісти".

ПРИХОДИ: Січень \$78.26, Лютий \$213.98, Март \$258.91, Квітень \$365.40, Май \$135.07, Червень \$761.14, Липень \$433.74, Серпень \$564.76, Вересень \$696.79, Жовтень \$230.45, Листопад \$377.46, Грудень \$208.14. Total: \$4,474.41. Expenses: \$4,404.35. Balance: \$70.06.

ТОРОД, ОНТ.

В неділю, 11 сінця м. р., відбулися річні збори філії Т.У.Р.-Ф.Д. в Торондо, на яких заряд здав справоздання за 1924 рік. За той час відбулося 5 масових зборів, 8 лекцій, 3 квартальних зборів, 1 піврічний, 10 місячних, 2 протестантичних і відбувся 3 і півмісячний освітній курс дорослих. Відіграно 12 представлень, 5 концертів, відіграли одно свято, устроено 2 пікніки. При фільмі існує дітвоча школа, до якої вчаше 70 дітей, жіночий відділ і відділ С.У.Р.М., філія числить 37 членів.

ПОШУКУЮ Т. Стефана Комаровського з села Васильківка, повіт Гусятин, Галичина.

ПОШУКУЮТ своїх однокласників з села Топорівців, Чернівецького повіту, Буковина. Так само хто їзав до Канади разом з Теодором Мелішем або хто знає де він тепер живе, прошу ласкаво написати на пошту адресу: Gregori Hatanink P. O. Box 44, (13) New Toronto, Ont.

ПОЗІР! РОБІТНИКИ ВІННІПЕГУ! ЦЕНТРАЛЬНИЙ МІСЬКИЙ КОМІТЕТ КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ КАНАДИ У ВІННІПЕГУ устроює В НЕДІЛЮ, ДНЯ 25. СІЧНЯ Ц. Р. В ГОДИНІ 2.30 ПО ПОЛУДНІ В КОЛОМБІЯ ТЕАТРІ (на Мейн вулиці білязко Логен) Концерт-Мітинг ДЛЯ ВШАНУВАННЯ ПАМ'ЯТІ ЛЕНІНА - ЛІБКНЕХТА - ЛЮКСЕМБУРГ. В концертну програму входять: Манделінова оркестра С.У.Р.М., т-ка Л. Попович, т. Борнові та Рейнолдс та інші соля і декламатції. — Промовляти будуть т.т. М. БРУС, делегат Компартії Канади на V. Конгрес Комінтерну і В. МАТЕСОН. Голова мітингу т. Дейві.

РІЧНИЙ ЗВІТ ФІЛІЇ СТОВ. У.Р.Д. В ВЕЛАНД, ОНТ.

Річні збори філії Стов. У.Р.Д. в Веланд, Онт. відбулися 5 сінця 1925 р. Старий заряд здав свій звіт, як слідує: За 1924 рік було приходу \$736.02, Росходу \$608.53. В наступні роки: В 1925 році відбулося 6 масових мітингів, 4 спеціальних і відіграно 6 представлень. До заряду на 1925 р. входять такі товариші: В. Гуляк, організатор, В. Матекс, управитель, т-ка Д. Гішка, фін. секр.; Т. Меліченко, касієр; І. Бігун, рекордний секр. Контрольна комісія: Мартинюк, Гусак і т-ка Матекс. І. Бігун, рех. секр.

Транскон, Ман.

Одноросельчан села Мельничів, повіт Борніш зложили для хорого Василя Магаса: по \$5.00: Ф. Касін, А. Ніколюк, М. Якіш, П. Віняк; В. Болдоховський \$3.00; по \$2.00: Н. Ніколюк, Я. Гаврилюк; по \$1.00: В. Ніколюк, Я. Миті, Я. Малічевський, І. Ніколюк, М. Комарніцький, М. Ливадній, Ф. Гаргольський, А. Данилюк, А. Пянк, М. Мазік, В. Погорельцій, Н. Пянк, М. Пянк, В. Гузулак, Г. Газок, Н. Гнатюк, М. Боднар, Ф. Стеліга. Разом \$45.00. Щира подяка всім жертводавцям. Колектор: Ф. Касін, В. Болдоховський.